

Slutrapport

Projektets titel: Kollegial utveckling av studenters språk- och skrivutveckling (år 1)

Projektet tar sin utgångspunkt i en kollegial samverkan med syfte att främja studenternas språk- och skrivutveckling inom ämnesområdet mat- och måltidsvetenskap. Under våren 2022 pågick en seminarieserie inom ämnesgruppen för mat- och måltidsvetenskap med fokus på att tillsammans diskutera utmaningar och möjligheter kring studenters språk- och skrivutveckling och hur vi ska arbeta och prata med studenterna om språk och skrivande. Denna seminarieserie ledde fram till pågående kvalitetsprojekt (HT22/VT23). Kvalitetsmedel kommer att sökas för kommande två läsår, för att på så sätt följa en studentgrupp under hela dess studietid. Denna rapportering avser den första halvan av kvalitetsprojektet.

Projektets utgångspunkt är att arbeta för *En kollegial samverkan med syfte att främja studenternas språk- och skrivutveckling inom ämnesområdet mat- och måltidsvetenskap.*

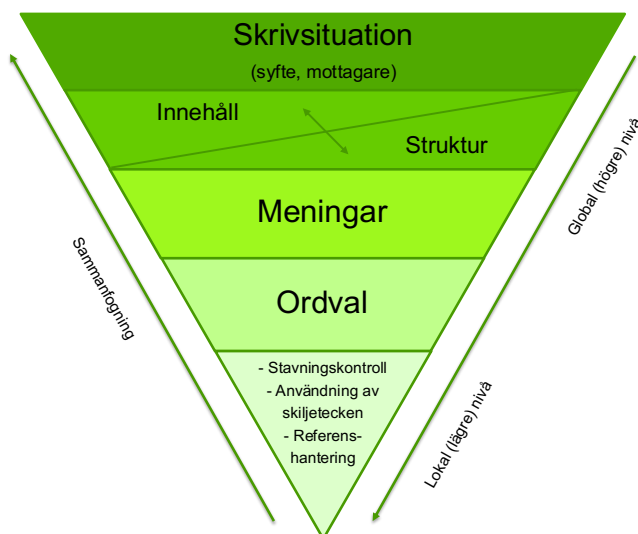
Under HT22 och VT23 görs detta genom att:

- Introducera en prototyp för respons- och bedömningsmall till skriftliga uppgifter för studenter och lärare.
- Genomföra kollegial sambedömning av studenters texter i tre kurser under första året. Två auskultörer utöver kurslärare bedömer studenternas akademiska texter.
- Loggbok (löpande) för studenter & lärare kring temat språk- och skrivutveckling i alla kurser.
- Reflekterande diskussioner kring respons- och bedömningsmall och skrivande med studenter respektive lärare
- Inkludera frågor kring språk- och skrivutveckling i kursutvärderingarna.
- "En reflekterande kvart" under ämnesgruppstid kring erfarenheter (kollegialt samtal)

Respons- och bedömningsmallen

Under sommaren 2022 togs en första modell av respons- och bedömningsmallen fram av projektets pedagogiska utvecklare. Syftet med mallen var dels att etablera ett gemensamt språk för samtal om skrivande bland lärare och studenter, dels att ge lärare och studenter ett verktyg för långsiktig språk- och skrivutveckling på programmet. Till skillnad från de tidigare mallar vi arbetat med, som utgår ifrån textens ordningsföljd (d.v.s. titel, abstract, inledning, metod o.s.v.), ville vi med den nya mallen testa att utgå ifrån hela skrivprocessen och inte bara den färdiga texten. Vår hypotes var att detta skulle kunna underlätta för studenterna att utvecklas långsiktigt i sitt skrivande, såväl under en enskild kurs som genom hela programmet.

Den modell vi byggt mallen kring är Dysthe, Hertzberg och Hoels (2013) texttriangel (se figur 1). Texttriangeln stora förtjänst är att den på ett förhållandevis enkelt sätt delar upp texten i fem olika textnivåer, och visar på att de högre av dessa nivåer behöver vara korrekta för att de lägre nivåerna ska vara meningsfulla. Modellen har med stor framgång använts i såväl undervisning som handledning, vilket gjorde att vi ville testa om den också skulle kunna användas som utgångspunkt för en respons- och bedömningsmall.

3

Figur 1: Texttriangeln

Tanken var att ett utkast till mallen skulle introduceras för lärarna inom ämnesområdet i början av sommaren 2022, för att därefter utvecklas i samråd mellan lärarna och de pedagogiska utvecklarna inför höstterminen. P.g.a. schemakrock hanns detta inte med, vilket gjorde att arbetet med mallen hamnade ensidigt på de pedagogiska utvecklarna.

Strax innan terminsstart presenterades den första versionen av mallen (se Bilaga 1) för lärarna på programmet vid ett ämnesgruppsmöte. Mallen introducerades för studenterna i deras första kurs i samband med en föreläsning om skrivande. Mallen ska under det första läsåret användas för bedömning av texter i tre kurser.

Resultat

Den kollegiala sambedömningen mynnade ut i en diskussion kring studenternas skrivande och en typ av kalibrering av hur mallen kan användas. Än så länge har detta bara gjorts vid ett tillfälle med två lärare och de två pedagogiska utvecklarna. Under våren görs ytterligare två sambedömningar.

Vid diskussionen med lärarna och de pedagogiska utvecklarna upplevdes bedömningsmallen för detaljerad. Mallens kriterier blev mer en checklista än en hjälp att granska texten på olika nivåer i skrivprocessen. Vidare framkom att granskaren kände sig bunden till att följa mallens alla kriterier. Detta innebar för någon lärare att det begränsade förmågan att använda sina egna ord när feedback gavs på studentarbetena. Rättningen tog längre tid jämfört med egen mall.

Ytterligare en lärdom är svårigheten att organisera sambedömning när det kan finnas flera versioner av studenttexterna (dels efter kamratgranskning, dels efter komplettering). Vid nästa tillfälle behöver vi alltså vara tydligare med exakt vilken version av texten som ska sambedömas.

Också under ämnesgruppens "reflekterande kvartar" togs tidsaspekten upp som ett problem. Lärarna vill att studenterna ska skriva bättre, men kan inte se att det finns utrymme tidsmässigt för att använda sig av en ny metod (mall) för bedömning. Dessutom framkom osäkerhet kring att använda mallen för att bedöma ämnesinnehåll.

Under projektets gång har varje student haft tillgång till en egen loggbok för *Språk- och skrivutveckling* på Onedrive via en länk i ett personligt mail. Tanken var att studenterna skulle fylla i loggboken vid första eller andra tillfället på *kommande* kurs, för att på så sätt tydliggöra att skrivprocessen fortsätter i den nya kursen. Tekniska problem och annat gjorde att detta inte utfördes gemensamt mellan lärarna i kurserna.

För att öka svarsfrekvensen vid första tillfället togs mailkontakt med varje student som inte fyllt i loggboken en vecka in på nya kursen. Vid andra tillfället gjordes ett gemensamt utskick till samtliga studenter en vecka in på nya kursen. Intresset för att fylla i loggboken var vid första tillfället 75 % och andra 55 % av studenterna. De studenter som inte fyllde i loggboken vid första tillfället gjorde det inte heller vid andra. Användningen av loggböckerna diskuterades under de fokusgruppsamtal som gjordes med studenterna i början av vårterminen. En del studenter menade att det var bra och givande med loggböcker och andra att det bara var en extra uppgift som kostade tid. Ett skäl som angavs till att inte skriva i loggboken var att det är så mycket annat som måste skrivas i varje kurs och att loggboken var frivillig.

Reflektioner från loggboken visade att studenterna generellt är mycket nöjda med sin skrivinsats både vid första och andra skrivuppgiften. Studenterna värderade hur nöjda de var med en skala från 1–5. De flesta låg kring 4, ingen låg under 3. Flera av studenterna kommenterade den höga värderingen med att de var mycket nöjda eftersom det var första gången någonsin eller mycket länge sedan de skrivit en rapport av detta slag. Svårigheter kring skrivande som togs upp var tidsbrist, ovana att skriva akademiska texter, svårigheter att förstå vad akademiskt språk innebär, att skriva korrekt grammatiskt, att skriva bra frågeställningar med mera. Skrivuppgifterna inkluderade även kamratgranskning. Den upplevdes positiv både att ge och att få, men samtidigt uttryckte studenterna att det tog väldigt lång tid att granska andras rapporter.

Åsikterna som delgavs i loggböckerna konfirmerades till stor del vid diskussionerna i fokusgrupperna. I samtalen framkom även en känsla av besvikelse över skillnaden mellan kamratgranskarens kommentarer och lärarens slutliga bedömning. Det gav upphov till en diskussion kring huruvida kamratgranskning bör användas i de tidigare kurserna på utbildningen. Studenterna menade också att lärarna använder sig av respons – och bedömningsmallen på olika sätt, vilket ger en känsla av osäkerhet. Även studenterna upplever att mallen är för detaljerad och menar att samma kriterier återkommer under flera nivåer.

Det har inte gjorts några extra frågor i kursutvärderingarna kring språk- och skrivutveckling.

Diskussion och slutsatser

Respons- och bedömningsmallen behöver fortsätta vidareutvecklas, vilket är under arbete nu under vårterminen. Fokus ligger på att förenkla mallen så att den blir lättare att arbeta

med för både lärare och studenter. Grundidén, att utgå ifrån texttriangeln, tror vi fortfarande på.

Det största problemet är dock inte mallens innehåll utan det faktum att lärarna inte känner delaktighet och ägarskap till den. Såväl från de lärare som använt mallen som övriga lärare i ämnesgruppen tolkas den som en "top-down"- produkt. Detta har aldrig varit projektets mening, men det tydliggör att arbetssättet inte riktigt fungerat. Delvis beror detta troligen på de schemaändringar som låg bakom att de pedagogiska utvecklingarna fick ta ett större ansvar för mallen än vad som var tänkt från början.

Några lärare uttrycker också en trötthet över att behöva arbeta med och diskutera studenters språk- och skrivutveckling. Också detta kan tolkas som tecken på att de inte känner att det är "deras projekt".

Positivt är att studenterna accepterar och tycker att det är bra med en gemensam respons- och bedömningsmall och som dessutom återkommer i de olika kurserna under programmets gång. De uttrycker sig också positivt kring kamratresponsen, som de menar är svår men lärorik.

Sammanfattningsvis tyder resultaten på att den stora utmaningen ligger inom det kollegiala, det vill säga att få kollegiet att känna engagemang och ägarskap till frågan om studenternas språk- och skrivutveckling. Av denna anledning kommer vi under vårterminen och projektansökan för kommande läsår lägga ett tydligare fokus på hur vi kan stärka detta.

Bilaga 1: Respons- och bedömningsmall version 1

Namn:

Titel:

Texttyp:

Syftesformulering:

Text-nivå	Textdel	—	Godkänd	+
Skrivsituation	Syfte och ev. Frågeställningar Den dubbla skrivsituationen: 1) Texten ska svara mot uppgiftsbeskrivningen 2) Texten ska svara mot dess syftesformulering		<ul style="list-style-type: none">- <i>Texten i sin helhet svarar mot uppgiftsbeskrivningen och dess syftesformulering på ett enhetligt och genomgående sätt</i>- <i>Syftet beskriver ett avgränsat problem med relevans för uppgiften</i>- <i>Syftesformuleringen är koncentrerad och precis</i>- <i>Ev. frågeställningar är relevanta utifrån syftet</i>- <i>Ev. frågeställningar är precist och koncentrerat formulerade</i>	
	Texttyp Språkbruk Avsändare Mottagare		<ul style="list-style-type: none">- <i>Texten behandlar ett tydligt avgränsat ämnesområde</i>- <i>Texten följer de krav som ställs på texttypen, både språkligt och grafiskt</i>- <i>Den språkliga stilnivån är enhetlig, konsekvent och korrekt i förhållande till texttyp och mottagarens förväntningar</i>	

Innehåll/Struktur

	Texten i sin helhet		<ul style="list-style-type: none"> - <i>Texten är precis, koncentrerad och organiserad</i> - <i>Textens innehåll och struktur bildar en sammanhängande och logisk enhet utifrån texttyp och syftesformulering</i> - <i>Rubriker, kapitel- och styckesindelningar är relevanta ur ett innehållsligt perspektiv</i> - <i>Styckena innehåller oftast kärnmeningar, som sammanfattar stycket och skapar en korrekt förväntan hos läsaren om innehållet</i> - <i>Styckesindelningen är koncentrerad och precis och följer oftast grundregeln "ett stycke = en tankegång"</i> - <i>Texten följer en röd tråd, dvs den har en struktur som är enkel att följa och det framgår tydligt hur olika sakförhållanden hänger ihop</i> 	
	Inledning		<ul style="list-style-type: none"> - <i>Inledningen ger en saklig och tillräckligt precis introduktion till ämnesområdet och textens syfte</i> 	
	Material och metod		<ul style="list-style-type: none"> - <i>Arbetsgången är sakligt och tillräckligt precist beskriven</i> - <i>Använda verktyg för datainsamling är sakligt och tillräckligt precist presenterade</i> 	
	Resultat		<ul style="list-style-type: none"> - <i>Resultaten presenteras utifrån en tydlig struktur</i> - <i>Resultaten är relevanta utifrån valt syfte och ämnesområde</i> 	

	Diskussion		<ul style="list-style-type: none"> - Diskussionen utgår ifrån textens syfte och det presenterade resultatet - Diskussionen fördjupar förståelsen av resultatet - Diskussionen anknyter till presenterad litteratur och tidigare forskning 	
	Slutsats		<ul style="list-style-type: none"> - Slutsatsen utgår från textens syfte, resultat och diskussion 	
Meningar	Texten i sin helhet		<ul style="list-style-type: none"> - Meningsbyggnaden är koncentrerad och precis och följer oftast grundregeln "en mening = en tanke" - Informationen i meningsbyggnaden är tydligt och klargörande presenterad, och går oftast från känt till okänt - Textbindningen beskriver sambanden i texten genom bland annat en korrekt användning av sambands- och referatmarkörer - Texten innehåller inga onödiga satsradningar - Meningsbyggnaden är grammatiskt korrekt och fullständig 	
Ordval	Texten i sin helhet		<ul style="list-style-type: none"> - Begrepp och facktermer är tydligt definierade och används korrekt och konsekvent - Texten koncentreras genom innehållstunga ord - Stilnivån på ordval är enhetlig och korrekt utifrån texttypen och mottagarens förväntningar 	

Formalia	Texten i sin helhet		<p>- Meningar och ord är rättstavade på en godtagbar nivå</p> <p>- Styckesmarkeringen är tydlig och konsekvent använd</p>	
	Titel		<p>- Titeln är informativ och relevant för textens syfte, resultat och slutsats</p>	
	Referenshantering		<p>- Det finns en godtagbar förankring och hållning till källmaterialet</p> <p>- Källhänvisningen är korrekt redovisad och följer de regler för referenshantering som presenterats i uppgiftsbeskrivningen</p>	